

Weeffout zorgt voor pensioenstorm in 2020

Nieuwsbrief van de Stichting Pensioenbehoud van 5 september 2016

Deze waarschuwing heeft de pensioendeskundige Leo Witkamp op persoonlijke titel geschreven als actuaire zijnde bij MPD, de uitvoerder van pensioenfondsen PNO Media.

De integrale tekst van zijn artikel is te lezen als bijlage van de brief van de Stichting Pensioenbehoud aan de Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer ([zie bijlage](#)) met het dringende verzoek om een aantal problemen nú op te lossen om financiële ongelukken op pensioengebied te voorkomen in 2017 en volgende jaren. Intussen is al jaren een te lage premie gevraagd door fondsen die met een (te lage) *gedempte* kostendekkende premie werken zoals de meeste bedrijfstakpensioenfondsen. Daardoor werd het verlies op de jaarlijkse inkoop van de pensioenrechten van werknemers werden betaald uit het pensioenvermogen van de gepensioneerden met alle huidige ellende van korten en niet-indexeren tijdens de afgelopen jaren.

Samenvattend waarschuwt Witkamp “voor het risico van het vragen van een te lage pensioenpremie de komende jaren en in 2020 de rekening bij gepensioneerden neerleggen. Ook wordt uw net opgebouwde pensioen gehalveerd. Dat kan niet, denk u? Zonder ingrijpen is dat wél wat er gaat gebeuren.”

“De oorzaak van dit pensioendrama is een weeffout het financieel toetsingskader (FTK) dat lange termijn uitgangspunten laat botsen met een korte termijn afrekening”, aldus Witkamp.

Pensioenstorm in 2020

“In het FTK is ook vastgelegd dat een pensioenfonds niet langer dan vijf jaren achtereen een dekkingsgraad mag hebben van minder dan 105%. Is dat wel zo, dan moeten de pensioenen in één keer worden verlaagd en wel zoveel dat direct een dekkingsgraad van 105% wordt bereikt. Deze verlagingen mogen worden gespreid over 10 jaar en zijn onvoorwaardelijk: ze kunnen dus niet worden stopgezet als het beter gaat.

Bij een dekkingsgraad van 90% moeten de pensioenen in deze situatie met ruim 14% worden verlaagd om op 105% te komen. Dus 10 jaar lang, elk jaar 1,4% eraf. Ook als het beter gaat. Voor veel pensioenfondsen zal deze situatie zich in 2020 gaan voor doen. Dat zijn geen dreigende donkere wolken meer, maar is een heuse pensioenstorm! Het lange termijn denken stopt in 2020. Een dekkingsgraad van 90% of 100% die vorig jaar, vandaag en ook de komende jaren verantwoord is, is dat in 2020 plots niet meer. Dan moet de dekkingsgraad 105% zijn. Dat is vreemd en de gevolgen zullen dramatisch zijn.”

Lage premie ten koste van de dekkingsgraad

“Voor de vaststelling van de pensioenpremie mogen pensioenfondsen uitgaan van het op lange termijn verwachte rendement, als ze maar rekening houden met inflatie. Per saldo wordt de pensioenpremie berekend met een rente van zo'n 3%. Dat is fors hoger dan de circa 1% rente die gebruikt moet worden voor de berekening van de verplichtingen en dus van de dekkingsgraad van een fonds. Hierdoor ligt de prijs die voor nieuwe pensioenopbouw wordt betaald veel lager dan het bedrag dat voor datzelfde pensioen aan de verplichtingen wordt toegevoegd. Deze verhouding tussen de feitelijke premie en het benodigde bedrag voor de verplichtingen noemen we de premiedekkingsgraad. De premie kan zomaar de helft te laag zijn (een premiedekkingsgraad van 50%). Dit kost (een standaard pensioenfonds) ruwweg 1% dekkingsgraad per jaar. In 2020 kan dat veel uitmaken voor de hoogte van de onvoorwaardelijke pensioenverlaging.”

Wie betaalt de rekening?

“Als pensioenfondsen hun financiële positie de komende jaren niet verbeteren, zal er in 2020 flink verlaagd moeten worden. Als dat op een evenwichtige manier gebeurt (en dat is verplicht!), dan ligt een gelijke verlaging voor iedereen niet voor de hand. Het is dan eerlijker om de premiebetalers van vandaag te laten betalen voor de verlaging van de dekkingsgraad, voor zover die het gevolg is van een 'te lage' premie. Dat komt erop neer dat hun vanaf 2016 opgebouwde pensioen gehalveerd wordt. Dat is nogal wat. We kunnen niet tot 2020 wachten dat te vertellen. Pensioenfondsen moeten daar nu al over nadenken, besluiten nemen en communiceren.”

“Natuurlijk zullen er ook tegengeluiden zijn: “Ja, maar gepensioneerden krijgen ook volledig uitgekeerd als de dekkingsgraad 90% is. Daar moet dan ook rekening mee gehouden worden.” Los van het feit dat dit gerommel in de marge is, is het ook niet terecht. Gepensioneerden profiteren immers ook niet van een dekkingsgraad van 105% of zelfs 110%, dus laten we het daar maar niet over hebben.” aldus Witkamp. **Kom in actie en email dat aan de Tweede Kamer.**